

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПРОГРАМА
клінічного кваліфікаційного іспиту
для здобуття ступеня освіти «Магістр»
з відповідної спеціальності

Галузь знань	Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина»
Спеціальність	Н6 «Ветеринарна медицина»
Освітня програма	Ветеринарна медицина

Програма клінічного кваліфікаційного іспиту для здобуття ступеня освіти «Магістр» з відповідної спеціальності. Галузь знань – Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина»; спеціальність – Н6 «Ветеринарна медицина»; освітня програма – Ветеринарна медицина. Харків, 2025. 28 с.

УКЛАДАЧІ: Цимерман О.О., Мазанний О.В., Вікуліна Г.В., Гонтарь А.М., Дегтярьов М.О., Заїка П.О., Захар'єв А.В., Кравченко Н.О., Науменко С.В., Собакар Ю.В., Федоренко С.Я., Хмель М.М.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

завідувач кафедри ветеринарної хірургії та репродуктології, доктор ветеринарних наук, професор Слюсаренко Д.В.

професор кафедри фізіології та біохімії тварин, доктор ветеринарних наук, професор Жукова І.О.

Затверджена науково-методичною комісією факультету ветеринарної медицини ДБТУ «19» березня 2025 року (протокол № 7)

У програмі викладено порядок проведення іспиту та формування складу екзаменаційної комісії, перелік дисциплін (ОК) на основі яких формуються екзаменаційні білети та їх зразок, перелік завдань, критерії оцінювання знань і умінь здобувачів, рекомендована література для підготовки до клінічного кваліфікаційного іспиту.

Для викладачів та студентів факультету ветеринарної медицини.

Відповідальний за випуск,
декан факультету ветеринарної медицини Цимерман О.О.

ЗМІСТ

Стор.

1. Загальні положення.....	4
2. Перелік дисциплін (ОК) та основні вимоги до рівня підготовки здобувачів, які допускаються до здачі клінічного кваліфікаційного іспиту.....	5
3. Порядок проведення клінічного кваліфікаційного іспиту.....	7
4. Порядок формування та зразок екзаменаційного білету з клінічного кваліфікаційного іспиту.....	8
5. Перелік завдань, що входять до екзаменаційних білетів з клінічного кваліфікаційного іспиту.....	9
6. Критерії оцінювання знань і умінь здобувачів, що складають клінічний кваліфікаційний іспит.....	26
7. Рекомендована для підготовки до клінічного кваліфікаційного іспиту література.....	28

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Клінічний кваліфікаційний іспит є складовою частиною процесу навчання за ступенем вищої освіти «Магістр» зі спеціальності Н6 «Ветеринарна медицина», що передбачений освітньо-професійною програмою «Ветеринарна медицина» <https://biotechuniv.edu.ua/fakulteti-instituti/fakultet-veterinarnoyi-meditsini/spetsialnosti-ta-osvitni-programy/211-opp-vm-510/>.

До здачі клінічного кваліфікаційного іспиту допускаються здобувачі, які повністю виконали навчальний план за ступенем вищої освіти «Магістр».

Метою клінічного кваліфікаційного іспиту є комплексна перевірка здобутих компетентностей з клінічних дисциплін і здатності застосовувати їх у практичній діяльності. Здобувачі повинні вміти: провести клінічне обстеження тварин та лабораторне дослідження біоматеріалу від них з метою встановлення діагнозу з заразної та незаразної патології, призначити лікування хворим тваринам та окреслити профілактичні заходи з метою недопущення поширення хвороб серед тварин.

Клінічний кваліфікаційний іспит проводиться за даною програмою, якою визначається перелік завдань, обсяг, складові та технологію оцінювання знань здобувачів за ступенем вищої освіти «Магістр» та спеціальністю Н6 «Ветеринарна медицина».

Програма передбачає оцінку знань (рівня підготовки) здобувачів, що претендують на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр» за спеціальністю Н6 «Ветеринарна медицина», отриманих ними в результаті вивчення клінічних дисциплін. При виставленні підсумкової оцінки з клінічного кваліфікаційного іспиту оцінюється кваліфікаційна компетентність здобувачів у вирішенні конкретних професійних завдань, оригінальність та реальність їх виконання.

Клінічний кваліфікаційний іспит приймається екзаменаційною комісією склад якої, за поданням декана факультету ветеринарної медицини, формується із числа викладачів профільних клінічних дисциплін, які мають науковий ступінь доктора або кандидата ветеринарних наук та вчене звання професора або доцента з досвідом викладацької роботи не менше 5 років. До складу комісії входить не менше шести викладачів, по три викладача з дисциплін заразної та незаразної патології. Склад екзаменаційної комісії затверджується наказом ректора університету, діяльність якої регламентується «Положенням про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії з атестації здобувачів вищої освіти», затвердженим наказом ректора від 14.04.2022 року (ухвалена рішенням Вченої Ради ДБТУ від 14.04.2022 року (протокол № 5) <https://biotechuniv.edu.ua/wp-content/uploads/2022/04/norm-b-org-op-pol8.pdf>.

Перелік завдань, з яких формуються екзаменаційні білети, визначається кафедрою відповідно до робочої програми клінічної дисципліни (ОК) і затверджуються науково-методичною комісією факультету ветеринарної медицини. Перелік завдань один раз на три роки переглядається і (за необхідності) може бути повністю або частково змінений з обов'язковим затвердженням науково-методичною комісією факультету ветеринарної медицини.

2. ПЕРЕЛІК ДИСЦИПЛІН (ОК) ТА ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ, ЯКІ ДОПУСКАЮТЬСЯ ДО ЗДАЧІ КЛІНІЧНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ

Блок дисциплін з заразної патології:

- «Епізоотологія та інфекційні хвороби тварин»;
- «Ветеринарна паразитологія»;
- «Гігієна і експертиза харчових продуктів»;
- «Патологічна анатомія і розтин».

Блок дисциплін з незаразної патології:

- «Клінічна діагностика хвороб тварин»;
- «Внутрішні хвороби тварин»;
- «Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин»;
- «Загальна та спеціальна хірургія»;
- «Ветеринарна гігієна, санітарія та благополуччя тварин».

Здобувачі повинні знати і вміти з:

- **«Епізоотології та інфекційних хвороб тварин»:** проводити епізоотологічне обстеження; відбирати і пакувати зразки патологічного матеріалу для відправлення до діагностичної установи; відбирати кров для лабораторних досліджень; виконувати прижиттєву алергічну діагностику інфекційних хвороб тварин; застосовувати біологічні препарати для профілактичних щеплень та специфічного лікування інфекційних хвороб; виконувати дезінфекцію і дератизацію відповідними засобами; проводити лабораторну діагностику з метою визначення збудника інфекційного захворювання; оформляти відповідні документи про виконані протиепізоотичні заходи.
- **«Ветеринарної паразитології»:** проводити клініко-паразитологічне обстеження тварин і лабораторне дослідження біоматеріалу від них з метою встановлення діагнозу на паразитарні хвороби, призначати лікування хворим тваринам і визначати профілактичні заходи з метою недопущення поширення паразитарних хвороб серед сприйнятливих тварин.
- **«Гігієни і експертизи харчових продуктів»:** основи технології та стандартизації у виробництві харчових продуктів; володіти сучасними методами досліджень і знаннями, що забезпечують науково обґрунтовану санітарну оцінку; розв'язувати складні завдання та проблеми у сфері ветеринарної гігієни, санітарії та експертизи, застосовуючи комплексний підхід та сучасні наукові методи аналізу.
- **«Патологічної анатомії і розтину»:** проводити патоморфологічну діагностику інфекційних та неінфекційних хвороб тварин; проводити мікроскопічне дослідження патогістологічних препаратів; формувати патологоанатомічний епікриз про етіологію, патогенез захворювань та особливості патогенезу у конкретних клінічних випадках; складати протокол

патологоанатомічного розтину трупа тварини, патологоанатомічний діагноз та формулювати патологоанатомічний висновок про причини смерті тварини з визначенням основного захворювання, фонових, супутніх, ускладнюючих, поєднаних, або конкуруючих захворювань.

➤ **«Клінічної діагностика хвороб тварин»:** досліджувати температуру, пульс, дихання, слизові оболонки, лімфатичні вузли і стан шкіри у всіх видів тварин та визначати їх патологічні зміни (набряки, емфіземи); досліджувати серцевий поштовх у тварин різних видів та вислуховувати серцеві тони, застосовувати спеціальні клінічні методи дослідження (електрокардіографія, УЗД); проводити аускультацию легень у тварин, досліджувати верхній відділ дихальної системи, застосувати спеціальні методи дослідження (рентген легень, торакоцентез); досліджувати систему травлення у тварин – розлади апетиту, спраги, жування, ковтання, жуйки, відригування, блювання; досліджувати ротову порожнину, глотку та стравохід, володіти методикою зондування та методикою дослідження передшлунків у великої рогатої худоби, шлунку та печінки у всіх видів тварин; проводити ректальне дослідження великої рогатої худоби та коней; досліджувати систему сечовиділення у тварин – акт сечовиділення, дослідження нирок і сечового міхура, зробити лабораторний аналіз сечі; досліджувати нервову систему у тварин – розлади поведінки, спеціальні методи дослідження (рентген, КТ, МРТ) за неврологічних змін.

➤ **«Внутрішніх хвороб тварин»:** проводити клінічне обстеження тварин та лабораторне дослідження біоматеріалу (кров, сироватка крові, сеча, фекалії, вміст рубця) від них з метою встановлення діагнозу на внутрішні хвороби, призначати лікування хворим тваринам і визначати заходи з профілактики цих захворювань.

➤ **«Акушерства, гінекології та біотехнології відтворення тварин»:** визначати структурно-функціональний стан репродуктивних органів у самок та самців, володіти практичними навичками щодо: способів штучного осіменіння, рододопомоги, діагностики вагітності та діагностичних досліджень на мастит.

➤ **«Загальної та спеціальної хірургії»:** основні прийоми і методи виконання оперативних втручань; безпечно поводитися з тваринами, мати уявлення про проекцію на шкіру внутрішніх органів на яких необхідно виконати втручання; виконувати хірургічні маніпуляції, що пов'язані із знеболенням, діагностикою та лікуванням хірургічних хвороб тварин, уміти застосовувати на практиці хірургічні методи і прийоми направлені на підвищення господарських якостей різних видів тварин.

➤ **«Ветеринарної гігієни, санітарії та благополуччя тварин»:** визначати параметри мікроклімату тваринницьких приміщень, досліджувати показники якості води і надавати гігієнічну оцінку процесу напування тварин; проводити аналіз кормів і робити гігієнічний висновок щодо їх використання; першочерговим завданням дисципліни є своєчасна ідентифікація шкідливих факторів довкілля, що становлять загрозу здоров'ю тварин, а також розробка та впровадження профілактичних заходів, спрямованих на їх усунення; ефективно застосування теоретичних знань у практичній діяльності.

3. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ КЛІНІЧНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ

Клінічний кваліфікаційний іспит проводиться в усній формі. Тривалість іспиту – до 6 астрономічних годин.

Для проведення іспиту формуються окремі групи із числа студентів академічних груп. Секретарем екзаменаційної комісії (ЕК) попередньо готуються екзаменаційні білети відповідно до п. 4 даної програми. Програма клінічного кваліфікаційного іспиту оприлюднюється на веб-сайті університету <https://biotechuniv.edu.ua/fakulteti-instituti/fakultet-veterinarnoi-meditcini/navchalno-naukove-metodychne-zabezpechennya-fakultetu-veterynarnoi-medytsyny/>.

Клінічний кваліфікаційний іспит приймається у строки, передбачені навчальним планом і графіком навчального процесу.

На іспиті здобувач повинен секретарю ЕК пред'явити документ, який посвідчує особу (паспорт громадянина України у вигляді книжечки або ID-картки або відкрити відповідну сторінку застосунку Дія на мобільному пристрої), при пред'явленні якого він обирає екзаменаційний білет. Екзаменаційний білет містить 4 завдання з переліку зазначеного у п. 5 даної програми.

Здобувачу, після вибору білету і реєстрації його у секретаря ЕК, надається до 20 хвилин для підготовки до задачі іспиту. Під час підготовки до відповіді забороняється користуватися друкованими, електронними або іншими інформаційними засобами. Після підготовки здобувача до відповіді, він підходить до викладача профільної клінічної дисципліни, який в присутності ще двох викладачів членів комісії (призначає секретар ЕК, відповідно до блоку (підкомісії) дисциплін заразної або незаразної патології), приймає відповідь (демонстрацію навичок) у здобувача.

Під час складання клінічного кваліфікаційного іспиту викладачі профільних клінічних дисциплін виставляють в особистій відомості здобувача кількість балів (до 25) за отриману усну відповідь. По закінченні іспиту здобувач підписує особисту відомість і здає секретарю ЕК.

Результати випробування оцінюються за 100 бальною системою, відповідно до п. 6 даної програми, шляхом складання секретарем ЕК балів за кожне із чотирьох завдань екзаменаційного білету.

Інформація про результати іспиту оголошується здобувачу в день його проведення.

Рівень знань здобувача за результатами іспиту заноситься до екзаменаційної відомості і підтверджується підписами голови та всіх членів комісії. Відомість оформляється і передається до деканату факультету ветеринарної медицини в день складання клінічного кваліфікаційного іспиту.

За результатами складання клінічного кваліфікаційного іспиту здобувачу присвоюється (або не присвоюється) освітній ступінь «Магістр» за спеціальністю Н6 «Ветеринарна медицина».

Зразок особистої відомості здобувача

Державний біотехнологічний університет
Факультет ветеринарної медицини

Особиста відомість здобувача клінічного кваліфікаційного іспиту

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова екзаменаційної комісії

_____ підпис _____ ім'я, прізвище
«_____» _____ 202__ р.

Ступінь освіти «Магістр»
Спеціальність Н6 «Ветеринарна медицина»

_____ прізвище ім'я по батькові здобувача

Екзаменаційний білет № _____

№ завдання	Кількість балів	Підпис та ПІБ члена комісії
1		
2		
3		
4		
Сума балів		

Секретар екзаменаційної комісії _____ підпис _____ ім'я, прізвище

Здобувач вищої освіти _____ підпис _____ ім'я, прізвище

4. ПОРЯДОК ФОРМУВАННЯ ТА ЗРАЗОК ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ З КЛІНІЧНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ

До екзаменаційного білету з клінічного кваліфікаційного іспиту секретарем ЕК в довільному порядку (рандомно) вноситься чотири завдання із переліку, викладеного у п. 5 даної програми, відповідно по 2 завдання з різних дисциплін: з блоку з заразної патології та з блоку з незаразної патології.

6. Виконати алергічне дослідження великої рогатої худоби на туберкульоз. Оформити акт на проведені алергічне дослідження.

7. Виконати алергічне дослідження курки на туберкульоз та оформити відповідний документ.

8. Виконати алергічну діагностику сапу та оформити відповідний документ.

9. Провести відбір проб мазків, змивів для перевірки якості дезінфекції та надіслати їх до лабораторії, оформивши відповідний супровідний документ.

10. Виконати реакцію преципітації для перевірки на сибірку шкіряної і хутрової сировини.

11. Відібрати кров від курей для перевірки напруженості імунітету проти ньюкаслської хвороби. Оформити відповідний документ.

12. Виконати серологічне дослідження сироватки крові великої рогатої худоби на лейкоз.

13. Відібрати зразок з поверхні шкіри kota для діагностики мікроспорії.

14. Вибрати з групи біопрепаратів необхідні засоби та зазначити способи їх застосування для лікування хворої на сибірку тварини.

15. Провести дослідження фекалій собаки (kota) з використанням експрес-тесту на парвовірусний ентерит (панлейкопенію котів). Оцінити діагностичну цінність використаного тесту.

16. Приготувати мазок з відповідного матеріалу та виконати фарбування за Грамом.

17. Приготувати мазок з відповідного матеріалу та виконати фарбування за Козловським.

18. Приготувати мазок з відповідного матеріалу та виконати фарбування за Циль-Нільсеном.

19. Відібрати кров від великої рогатої худоби для гематологічного дослідження. Оформити відповідні супровідні документи.

20. Обрати засіб для проведення дератизації у тваринницькому приміщенні та оформити акт на виконану роботу.

«Ветеринарна паразитологія»

1. Провести дослідження собаки на кровепаразитарні захворювання (експрес-метод), поставити діагноз, призначити лікування.

2. Провести копроскопічне дослідження фекалій дрібної рогатої худоби (вівці, кози) на протозоози, поставити діагноз, призначити лікування.

3. Провести гелмінтоовоскопічне дослідження фекалій великої рогатої худоби на трематодози, поставити діагноз, призначити лікування.

4. Провести дослідження річкової риби на опісторхоз, визначити подальші дії щодо ураженої тушки.

5. Визначити видову належність личинкових форм цестод (макропрепарат) у кролів, поставити діагноз, призначити лікування.

6. Визначити видову належність личинкових форм цестод (макропрепарат) у свиней, поставити діагноз, подальші дії щодо ураженої тушки.

7. Провести дослідження фекалій жуйних на цестодози, поставити діагноз, призначити лікування.

8. Провести гельмінтоовоскопічне дослідження посліду курей на нематодозні інвазії, поставити діагноз, призначити лікування.

9. Провести патологоанатомічне дослідження тушки курки на сингамоз, описати збудника, призначити лікування.

10. Провести дослідження кролів на оксіуратози, поставити діагноз, призначити лікування.

11. Провести дослідження коней на оксіуратози, поставити діагноз, призначити лікування.

12. Провести дослідження фекалій жуйних тварин (велика рогата худоба, вівці, кози) на стронгілятози дихальних шляхів, поставити діагноз, призначити лікування.

13. Провести дослідження фекалій свиней на стронгілятози дихальних шляхів, поставити діагноз, призначити лікування.

14. Визначити видову належність овоскопічних елементів (мікропрепарат) гельмінтів свиней.

15. Провести гельмінтоовоскопічне дослідження фекалій собаки на нематодозну інвазію, поставити діагноз, призначити лікування.

16. Визначити видову належність гельмінтів (макропрепарат) або їх фрагментів (мікропрепарат) м'ясоїдних тварин, поставити діагноз, призначити лікування.

17. Провести копроскопічне дослідження фекалій кролів на протозоози, поставити діагноз, призначити лікування.

18. Провести трихінелоскопію м'яса свиней, визначити подальші дії щодо ураженої туші.

19. Провести діагностичне обстеження великої рогатої худоби на телязіоз, призначити лікування.

20. Провести дослідження собаки на дирофіляріоз, призначити лікування.

21. Провести акароскопічне дослідження жуйних тварин (велика рогата худоба, вівці, кози) на акарозні захворювання, поставити діагноз, призначити лікування.

22. Провести акароскопічне дослідження собаки на акарозні захворювання, поставити діагноз, призначити лікування.

23. Визначити видову належність збудників акарозів (мікропрепарат) м'ясоїдних тварин, поставити діагноз, призначити лікування.

24. Провести дослідження бджіл на варрооз, призначити лікування.

25. Визначити видову належність збудників ентомозів (мікропрепарат) жуйних тварин, поставити діагноз, призначити лікування.

26. Визначити видову належність збудників акарозів (мікропрепарат) курей, поставити діагноз, призначити лікування.

27. Провести гельмінтоовоскопічне дослідження посліду гусей на нематодозні інвазії, поставити діагноз, призначити лікування.

28. Провести гельмінтоскопічне дослідження посліду качок на цестодозні інвазії, поставити діагноз, призначити лікування.

29. Провести гелмінтоовоскопічне дослідження посліду водоплавних птахів на трематодозні інвазії, поставити діагноз, призначити лікування.

30. Провести обстеження курей на ентомозні інвазії, поставити діагноз, призначити лікування.

«Гігієна і експертиза харчових продуктів»

1. Визначити видову належність м'яса різними методами (реакція на глікоген).

2. Визначити свіжість проб м'яса органолептичним методом.

3. Визначити свіжість проб м'яса лабораторними методами (рН метр + реактиви).

4. Визначити ступінь свіжості проб м'яса методом бактеріоскопії мазків-відбитків пофарбованих за Грамом.

5. Визначити стан тварин перед забоєм за допомогою реакції преципітації (1 % перекис водню + бензидин).

6. Провести трихінелоскопічні дослідження проб м'яса (компресоріум, ножиці, мікроскоп).

7. Оформити супутню ветеринарно-транспортну документацію на 50 голів забійних свиней (бланки).

8. Дослідити проби молока сировини за вмістом окремих показників якості (базові норми) за допомогою приладу Есо Milk.

9. Провести контроль пастеризації та стерилізації проб молока (плитка, реактиви, пробірки).

10. Провести дослідження проб молока на субклінічний мастит (молочні пластини + реактиви).

11. Визначити фальсифікацію молока содою (пробірки + реактиви).

12. Заповнити транспортну документацію на вивезення з господарства 300 л молока (бланки).

13. Визначити показники якості харчових курячих яєць (овоскоп).

14. Визначити показники якості харчових курячих яєць за допомогою 10 % розчину NaCl (банка 0,5 л, ложка, сіль).

15. Визначити вміст вологи у меду рефрактометричним методом (прилади).

16. Визначити вміст нітратів в рослинних продуктах (прилад).

17. Провести радіометричні дослідження харчових продуктів (прилад).

18. Провести органолептичне дослідження харчових тваринних гідробіонтів (риба, лоток, скальпель, пінцет).

19. Провести лабораторні дослідження риби (риба, реактиви).

20. Провести дослідження оселедця з метою виключення анізакідозу.

«Патологічна анатомія і розтин»

Ситуаційне завдання 1.

Визначити морфологічний діагноз та прогноз наступного клінічного випадку:

За дослідження ротової порожнини у собаки виявили утворення темно-коричневого кольору з нечіткими межами та локальним виразкуванням. Регіонарні лімфатичні вузли не збільшені.

Під час гістологічного дослідження встановлено (рис. наведено у якості прикладу): багаточасточкову неінкапсульовану погано відмежовану висококлітинну пігментовану атипову тканину з поздовжнім поширенням та вертикальним ростом у глибину. Клітини цієї маси розташовані у вигляді пластів, гнізд між невеликою кількістю фіброваскулярної стромы; клітини варіабельні за розміром, поліморфні, найчастіше округло-овальної форми, мають велику цитоплазму з різною кількістю коричневих гранул, чіткі межі. Ядра ексцентрично або центрально розміщені, не завжди добре візуалізуються, овально-округлі з грубим розподілом хроматину, зі значним (більше ніж 30 % клітин) анізоцитозом та анізокаріозом, присутні клітини з каріомегалією та вираженим ядерцем; фігури мітозів 0-1 у одному полі зору мікроскопу (0,237 мм²).

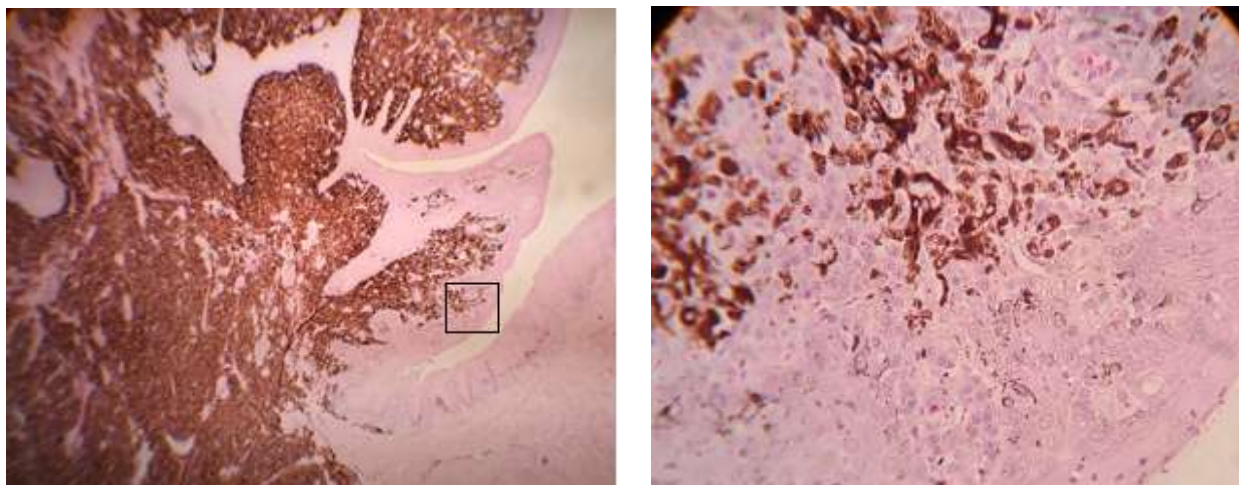

Рис. Гістограма, слизова оболонка ротової порожнини собаки, гематоксилін-еозин, праворуч представлена фотографія гістозрізу збільшеного фрагменту у квадраті ліворуч

Ситуаційне завдання 2.

Скласти патологоанатомічний діагноз і визначити основне захворювання (відзначивши його етіологію, форми та особливості лабораторної діагностики) за наступним клінічним випадком:

До ветеринарної клініки звернулися власники трирічного кота з приводу того, що останніми двома тижнями у домашнього улюбленця відмічається зниження активності, маси тіла та втрата апетиту, тварина часто лежить з витягнутими лапами. Періодично проявляються лихоманка, блювота та діарея. Відзначено, що кіт живе в будинку з кількома іншими котами, має доступ до вулиці. Тварина загинула на другу добу після звернення до клініки з проявами поліорганної недостатності.

Результати патологоанатомічного розтину (рис. наведено у якості прикладу): труп кота з ознаками зневоднення, підшкірна тканина липкувата, кількість жиру та об'єм м'язів нижче за норму, об'єм черева значно

збільшений, наявність великої кількості драглеподібної рідини у черевній порожнині, проба Рівальта цієї рідини позитивна. З цитологічному дослідженні перитонеального випоту виявили маси фібрину, вакуолізовані макрофаги, незначну кількість нейтрофілів та мезотеліальні клітини. На поверхні серозних покривів вісцеральних органів (брижі, кишечника, селезінки) є численні сіруваті міліарні вузлики, що важко від'єднуються. Лімфатичні вузли черевної порожнини збільшені у об'ємі, соковиті на розрізі, червонувато-сіруваті, селезінка незначно збільшена з фолікулярним малюнком поверхні розрізу. Печінка з поверхні вкрита щільними сіруватими масами, незначно збільшена, зі стертим малюнком на розрізі, з сіруватими полями, дряблуватої консистенції. У плевральній порожнині та у порожнині перикарду наявна рідина солом'яного кольору, серозні покриви мають дещо шорстку поверхню.

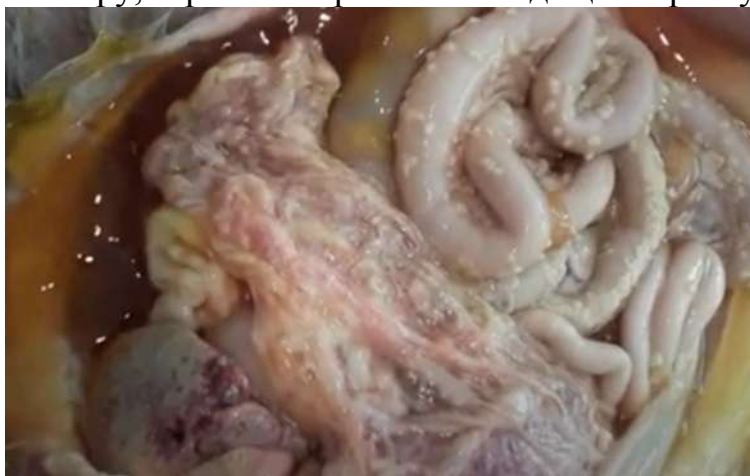

Рис. Загальний вигляд органів черевної порожнини під час проведення патологоанатомічного дослідження трупі кота.

Ситуаційне завдання 3.

Сформулювати висновок про основне захворювання, що призвело до вимушеного забою тварини та визначити патогістологічний діагноз за наступного клінічного випадку:

До ветеринарної клініки звернулися власники 4-річної корови голштинської породи з приводу прогресуючої втрати маси тіла, слабкості, загального пригнічення та субфебрильної лихоманки. Незважаючи на лікування, яке включало антибіотик (цефтіофур), нестероїдний протизапальний засіб (флуніксин), кортикостероїд (дексаметазон) та в/в уведення розчину, що містить вітаміни, глюкозу та амінокислоти, стан тварини погіршувався протягом кількох тижнів, що призвело до вимушеного забою через поганий прогноз.

За розтину було встановлено наступне (рис.: наведено у якості прикладу): Множинні жовтувато-коричневі, салоподібні вогнища розміром приблизно від 1 до 8 см, з нечіткими межами, що інфільтрують та розширюють міокард і поширюються на прилеглий ендокард і епікард у передсердях, міжшлуночкової перегородці та лівій шлуночкової стінці. Брижові лімфатичні вузли були значно збільшені, досягаючи розмірів до 15 × 8 см.

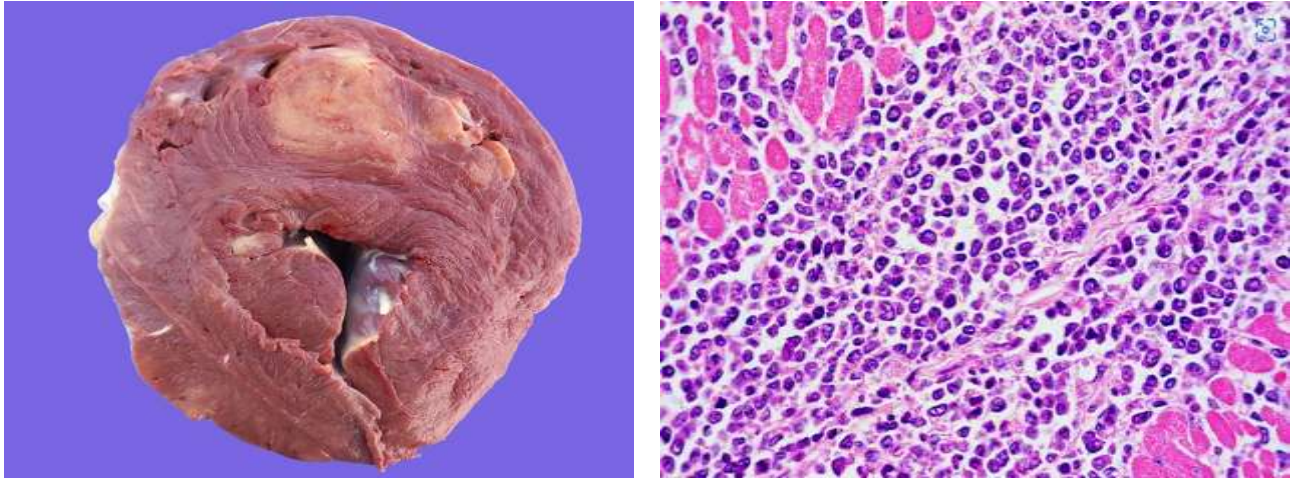

Рис. Макроскопічне дослідження (ліворуч) та гістологічне дослідження серця корови.

За гістологічного дослідження: у міжм'язовій тканині міокарду виявлено неінкапсульовану, щільну клітинну масу, яка складається з круглих клітин, розташованих у вигляді пластів. Ці клітини з чіткими межами, малою кількістю цитоплазми та високим ядерно-цитоплазматичним співвідношенням. Ядра великі, округлі, овальні або ниркоподібні (помірний анізокаріоз), з грубим хроматином і 1-3 ядерцями. Мітотичний індекс до 8 на поле зору 400х. Крім того, в одному зі зрізів є досить добре обмежена центральна зона некрозу, де кардіоміоцити мають гіпереозинофільну та коагульовану саркоплазму, з втратою поперечної смугастості, а неопластичні клітини демонструють каріолізис, також є поодинокі вогнища екстравазації еритроцитів (*геморагії*).

Ситуаційне завдання 4.

Встановити патологоанатомічний і патогістологічний діагноз та сформулювати висновок про основне захворювання, зазначити його етіологію та додаткові методи дослідження, які можуть бути застосовані для її верифікації за наступного клінічного випадку:

До ветеринарної клініки звернулися власники 3-річного бика, котрий мав історію хронічного виснаження і був забитий на фермі для споживання людиною. Оскільки в печінці та портальних лімфатичних вузлах було виявлено численні ураження, лікар ветеринарної медицини вирішив направити ці органи для діагностичного дослідження. Під час патоморфологічного дослідження було встановлено наступне: у печінці та регіонарних до неї лімфатичних вузлах були виявлені численні вогнищеві утворення твердої консистенції, вузлуватої і округлої форми, що у печінці мали тенденцію до злиття і виступали з діафрагмальної поверхні капсули.

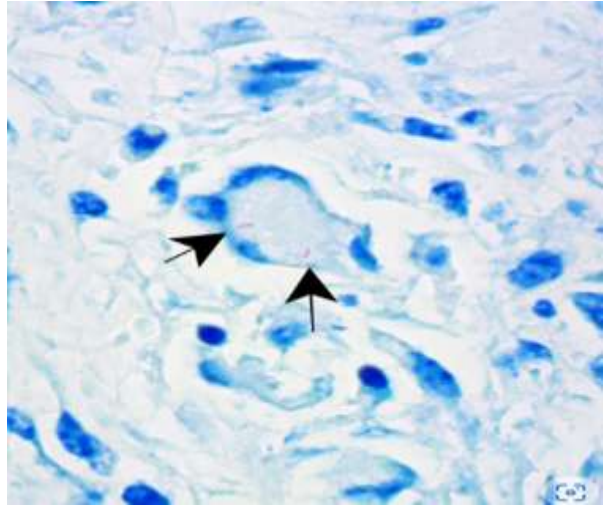
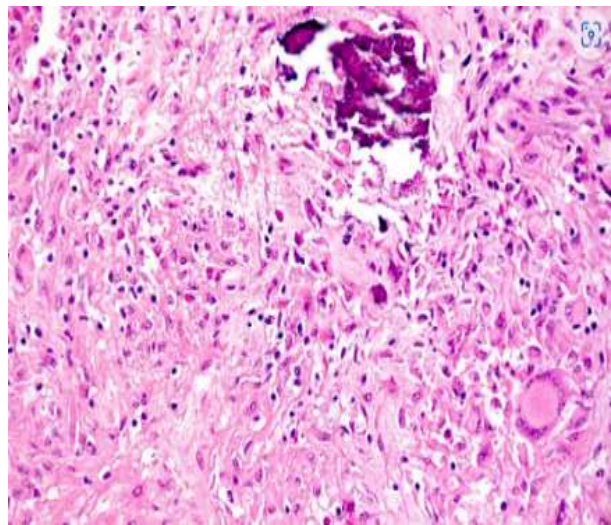

Рис. Ліворуч зверху – макроскопічне дослідження печінки, праворуч знизу – гістологічне дослідження печінки у ділянці патологічного вогнища, забарвлення гематоксилін-еозином. Праворуч зверху додаткове забарвлення гістологічного зрізу для встановлення збудника захворювання (наведено у якості прикладу).

Вузлики варіювали в розмірах від 0,5 до 5 см в діаметрі і часто були оточені перлинно-білою капсулою сполучної тканини. На розрізі вузлики містили жовтувату центральну зону казеозного матеріалу і хрускотіли при розрізанні ножом.

За мікроскопічного дослідження препаратів печінки встановлено, що приблизно 50 % паренхіми у зрізах заміщено численними вогнищами, які складаються з блідо еозинофільного центру з клітинним детритом і розсіяними відкладеннями грубого базофільного або амфіфільного аморфного або кристалічного матеріалу (мініралізація). Навколо центральних фокусів наявний клітинний інфільтрат, що складається з епітеліоїдних макрофагів, багатоядерних гігантських клітин з периферійно розташованими ядрами та меншою кількістю лімфоцитів і плазматичних клітин. Зазначені вогнища оточені товстою зоною колагенової фіброзної сполучної тканини. Додаткове забарвлення гістозрізів дозволило ідентифікувати збудник у цитоплазмі багатоядерних гігантських клітин.

Ситуаційне завдання 5. Встановити патоморфологічний діагноз з застосуванням спеціальних термінів, які характеризують вогнищеві патології за наступного клінічного випадку:

За патологоанатомічного дослідження ротової порожнини та нижньої щелепи 15-річного kota було виявлено тверду, нерегулярну масу, довжиною приблизно 3,0 см, з сірувато-жовтими вогнищами в центрі, яка розташована в нижньощелепній кістці на рівні лівого ікла. Відзначається рухливість зубів нижньої щелепи та перелом кістки нижньої щелепи попереду від підборідного отвору.

За патогістологічного дослідження нижньощелепної кістки виявлено неінкапсульовану, експансивну та інфільтративну масу, що складається з поліморфних кератиноцитів, розташованих у вигляді гнізд або тяжів між фіброваскулярною стромою. У центрі цих гнізд відзначалося відкладення пластинчатого еозинофільного матеріалу. Клітини полігональної форми, мають різну за обсягом кількість злегка еозинофільної цитоплазми, округлі, або овальні ядра з рихлим хроматином та 1-2 ядерцями. Відзначаються помірний анізоцитоз та анізокаріоз клітин на периферії гнізд (рис. наведено у якості прикладу), і 2-4 мітози в одному полі зору за збільшення $\times 400$.

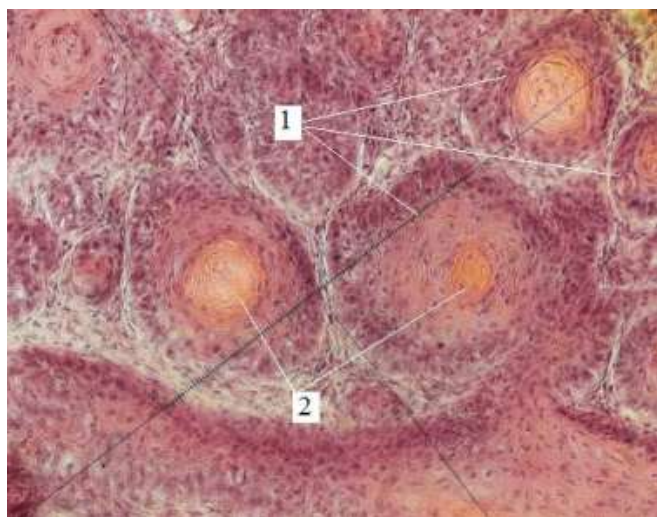

Рис. Патогістологічний зріз стінки ротової порожнини, забарвлення гематоксилін-еозином.

Практичне завдання 6. Сформулювати патологоанатомічний висновок з визначенням основного захворювання, а також фонових, супутніх, ускладнюючих, поєднаних, або конкуруючих захворювань, якщо такі можна встановити за наведеним патологоанатомічним діагнозом:

У заключній частині протоколу патологоанатомічного розтину трупа свині віком 6 місяців представлений наступний *патологоанатомічний діагноз*:

1. Помірне виснаження.
2. Сухі некрози вушних раковин з ознаками мутиляції.
3. Множинні сухі некрози шкіри з ознаками їх мутиляції.
4. Хронічний вальвулярний верукозний ендокардит.
5. Термінальний набряк легень.

Практичне завдання 7. Сформулювати патологоанатомічний висновок з визначенням основного захворювання, а також фонових, супутніх,

ускладнюючих, поєднаних, або конкуруючих захворювань, якщо такі можна встановити за наведеним патологоанатомічним діагнозом.

У заключній частині протоколу патологоанатомічного розтину трупа теляти віком 3 місяці представлений наступний *патологоанатомічний діагноз*:

1. Помірне виснаження.
2. Загальна венозна гіперемія.
3. Хронічна лобарна двобічна катарально-гнійна бронхопневмонія з осередками карніфікації.
4. Гіперплазія бронхіальних та середостінних лімфатичних вузлів.
5. «Легеневе серце», «асфіктична кров».
6. Розрідженість волосяного покриву та вогнищеві алопеції у ділянці повік, бічної щелепної ділянки, шиї, м'якої черевної стінки і крупа.
7. Патологічне зроговіння слизової ясен, м'якого піднебіння, піднебінно-язикових складок, а також слизової носо-глотки, присінку гортані, стравоходу, присінку рубця.
8. Деформація рогового чохла ратиць.

Практичне завдання 8. Сформулювати патологоанатомічний висновок з визначенням основного захворювання, а також фонових, супутніх, ускладнюючих, поєднаних, або конкуруючих захворювань, якщо такі можна встановити за наведеним патологоанатомічним діагнозом.

У заключній частині протоколу патологоанатомічного розтину трупа цуценяти віком 20 діб представлений наступний *патологоанатомічний діагноз*:

1. Ексикоз.
2. Виснаження.
3. Альтеративний міокардит.
4. Альтеративно-геморагічний мезолімфонодуліт.
5. Геморагічний ентерит.
6. Гепатодистрофія.
7. Нефродистрофія.

Практичне завдання 9. Сформулювати патологоанатомічний висновок з визначенням основного захворювання, а також фонових, супутніх, ускладнюючих, поєднаних, або конкуруючих захворювань, якщо такі можна встановити за наведеним патологоанатомічним діагнозом.

У заключній частині протоколу патологоанатомічного розтину трупа теляти віком 3,5 місяці представлений наступний *патологоанатомічний діагноз*:

1. Помірне виснаження.
2. Загальна венозна гіперемія.
3. Двобічна крупозна пневмонія з геморагічним акцентом.
4. Гіперплазія заглоткових, шийних, бронхіальних і середостінних лімфатичних вузлів.
5. «Легеневе серце», «асфіктична кров».

6. Серозно-геморагічний набряк шії та підгруддя, з наявністю трансудату у плевральній порожнині.
7. Геморагічний синдром у вигляді поширених крапкових крововиливів, зокрема локалізованих під епікардом та реберною плеврою.

Практичне завдання 10. Сформулювати патологоанатомічний висновок з визначенням основного захворювання, а також фонових, супутніх, ускладнюючих, поєднаних, або конкуруючих захворювань, якщо такі за наведеним патологоанатомічним діагнозом можна встановити.

У заключній частині протоколу патологоанатомічного розтину трупа поросяти віком 3 місяці міститься наступний *патологоанатомічний діагноз*:

1. Загальна венозна гіперемія.
2. Лобарна геморагічна пневмонія з переважаючим ураженням діафрагмальних часток легень.
3. Серозно-геморагічний інтерстиціальний набряк легень.
4. Гіперплазія середостінних лімфатичних вузлів та ознаки серозно-геморагічного запалення бронхіальних лімфатичних вузлів.
5. Серозно-фібринозний плеврит.
6. «Легеневе серце», «асфіктична кров».

Практичне завдання 11. Сформулювати патологоанатомічний діагноз, який можна скласти за наведеним патологоанатомічним висновком.

Заключна частина протоколу патологоанатомічного розтину трупа поросяти віком 2 місяці містить наступний *висновок*:

На підставі даних анамнезу і результатів патологоанатомічного розтину визначено, що *основним захворюванням*, яке призвело до загибелі тварини є *сальмонельоз* (паратиф) *свиней*, фонові, ускладнюючі, конкуруючі та супутні захворювання відсутні.

Практичне завдання 12. Сформулювати патологоанатомічний діагноз, який можна скласти за наведеним патологоанатомічним висновком.

Заключна частина протоколу патологоанатомічного розтину трупа кошеняти віком 2 місяці містить наступний *висновок*:

На підставі даних анамнезу і результатів патологоанатомічного розтину визначено, що *основним захворюванням*, яке призвело до загибелі тварини є *панлейкопенія*, фонові, ускладнюючі, конкуруючі та супутні захворювання відсутні.

Практичне завдання 13. Сформулювати патологоанатомічний діагноз, який можна скласти за наведеним патологоанатомічним висновком.

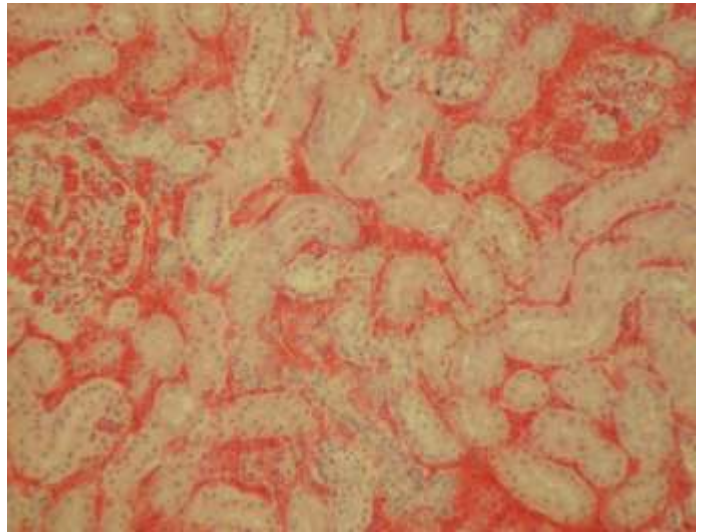
Заключна частина протоколу патологоанатомічного розтину трупа теляти віком 14 діб містить наступний *висновок*:

На підставі даних анамнезу і результатів патологоанатомічного розтину визначено, що *основним захворюванням*, яке призвело до загибелі тварини є

колібактеріоз (колієнтерит), фоніві, ускладнюючі, конкуруючі та супутні захворювання відсутні.

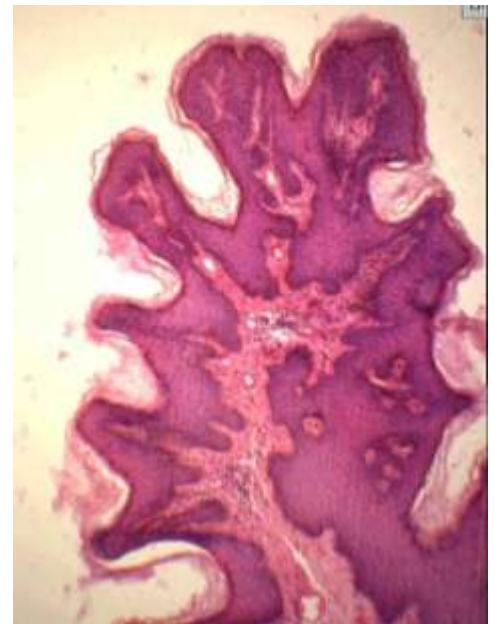
Практичне завдання 14. Провести мікроскопічне дослідження патогістологічного препарату паренхіматозного органу. Визначити за мікроструктурними змінами патологічний процес /патологічні реакції/ комбінацію патологічних процесів і реакцій, якщо їх морфологічні ознаки наявні у досліджуваному препараті.

У якості прикладу для підготовки до виконання, ознайомтесь з наведеним мікрофото.

Практичне завдання 15. Провести мікроскопічне дослідження патогістологічного препарату шкіри. Визначити за мікроструктурними змінами патологічний процес /патологічні реакції/ комбінацію патологічних процесів і реакцій, якщо їх морфологічні ознаки наявні у досліджуваному препараті.

У якості прикладу для підготовки до виконання, ознайомтесь з нижченаведеним мікрофото.

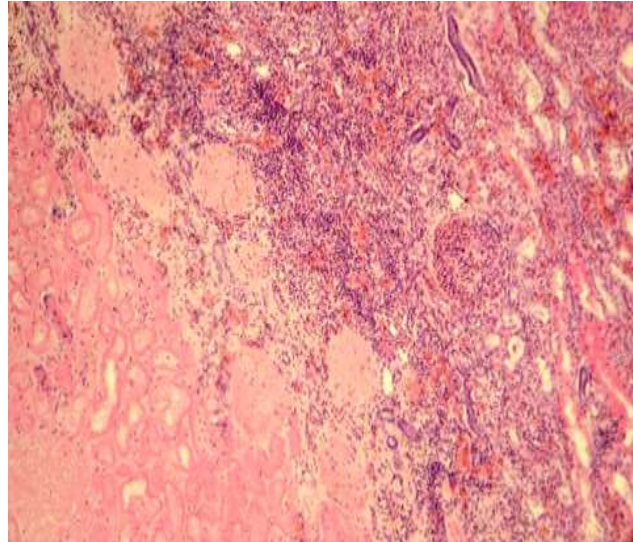
Практичне завдання 16. Сформулювати патологоанатомічний висновок з визначенням основного захворювання, а також фонівих, супутніх, ускладнюючих, поєднаних або конкуруючих захворювань, якщо такі за наведеним патологоанатомічним діагнозом можна встановити.

У заключній частині протоколу патологоанатомічного розтину трупа тигреняти віком 3 місяці міститься наступний патологоанатомічний діагноз:

1. Загальна венозна гіперемія.
2. Двобічна крупозна пневмонія.
3. Вогнищева альвеолярна емфізема легень.
4. Гіперплазія середостінних та бронхіальних лімфатичних вузлів.
6. «Легеневе серце», «асфіктична кров».

Практичне завдання 17. Провести мікроскопічне дослідження патогістологічного препарату паренхіматозного органу. Визначити за мікроструктурними змінами патологічний процес /патологічні реакції/ комбінацію патологічних процесів і реакцій, якщо їх морфологічні ознаки наявні у досліджуваному препараті.

У якості прикладу за підготовки до виконання, ознайомтесь з наведеним мікрофото.

Практичне завдання 18. Визначити, використовуючи прийнятту нозологічну термінологію, патологію (нозологічну одиницю) за нижченаведеним описом макроскопічних патологічних змін комплексу органів.

Поверхня епікарду шорстка, вкрита нитками фібрину; стінка осердя (перикарду) потовщена за рахунок організації фібрину; між листками серозного осердя помітні товсті сполучнотканинні злуки (спайки).

Практичне завдання 19. Визначити, використовуючи прийнятту нозологічну термінологію, патологію (нозологічну одиницю) за нижченаведеним описом макроскопічних патологічних змін легень.

За патологоанатомічного дослідження встановлено: легені такі, що не спалися, кровонаповнені, поверхня їх розрізу нерівномірно забарвлені у сірий колір, на тлі якого помітні здійняті вогнища жовтувато-сірого кольору, неправильної форми, різної величини, що зливаються між собою в деяких місцях (поверхня цих ділянок зерниста). У вогнищі запалення помітно розсічений бронх, з якого вичавлюється каламутна, в'язкувата рідина. За флотажної проби уражений шматочок легені тоне.

Практичне завдання 20. Визначити, використовуючи прийнятту нозологічну термінологію, патологію (нозологічну одиницю) за нижченаведеним описом патологічних змін нирок.

За патологоанатомічного дослідження нирок у результаті проведення розтину трупа собаки, який за 2 роки до смерті хворів на гострий лептоспіроз, встановлено: фіброзна капсула знімається з поверхні нирок зі значним утрудненням, нирки зменшені, їх форма змінена через зморщування поверхні, мають щільну консистенцію, малюнок поверхні розрізу трохи згладжений, з вираженим малюнком радіальної посмугованості кіркової речовини. За мікроскопічного дослідження патогістологічних зрізів, виготовлених із фрагментів уражених нирок, у полі зору мікроскопа за малого збільшення, замість каналців та клубочків виявляється сполучна тканина у вигляді

широких тяжів; лише в окремих острівцях збережена паренхіма органу; звивисті ниркові каналці розтягнуті; ниркові тільця, які вціліли, мають ознаки потовщення листків капсули.

Блок дисциплін з незаразної патології:

«Клінічна діагностика хвороб тварин»

1. Провести фіксацію великої рогатої худоби, кроля і розказати за методи фіксації у інших тварин.
2. Провести дослідження шкіри і слизових оболонок у великої рогатої худоби.
3. Провести дослідження волосяного покриву та слизових оболонок у кроля.
4. Провести дослідження лімфатичних вузлів у великої рогатої худоби.
5. Провести дослідження основних фізіологічних показників у кроля.
6. Провести аускультацию серця у великої рогатої худоби.
7. Провести дослідження серцевого поштовху у кроля.
8. Провести дослідження венного пульсу у великої рогатої худоби.
9. Провести дослідження артеріального пульсу у корови.
10. Провести дослідження системи дихання у кроля.
11. Провести перкусію та аускультацию легень у великої рогатої худоби.
12. Провести дослідження глотки та стравоходу у кроля.
13. Провести дослідження рубця та сітки у великої рогатої худоби.
14. Провести дослідження сичуга у великої рогатої худоби.
15. Провести ректальне дослідження кишечника та сечового міхура у великої рогатої худоби.
16. Ввести магнітний зонд (ротостравохідний ЗВМ 1 чи Коробова) корові в рубець.
17. Відібрати пробу сечі у корови та провести її лабораторне дослідження.
18. Провести термометрію у великої рогатої худоби.
19. Провести пальпацію нирок у кроля.
20. Відібрати кров для біохімічних досліджень у корови.

«Внутрішні хвороби тварин»

1. Виконати пероральне введення лікарського препарату.
2. Виконати інтратрахеальну ін'єкцію.
3. Виконати внутрішньочеревну ін'єкцію.
4. Виконати очисну клізму корові.
5. Виконати катетеризацію сечового міхура корови.
6. Виконати зондування передшлунків у корови.
7. Провести інгаляцію лікарських речовин.
8. Визначити загальний стан тварини. Інтерпретувати отримані дані.
9. Виконати аускультацию серця тварини. Інтерпретувати отримані дані.
10. Визначити стан серцевих клапанів. Інтерпретувати отримані дані.

11. Визначити частоту дихання у тварини. Інтерпретувати отримані дані.
12. Дослідити передшлунки корови. Інтерпретувати отримані дані.
13. Дослідити кишечник у тварини. Інтерпретувати отримані дані.
14. Дослідити печінку у тварини. Інтерпретувати отримані дані.
15. Дослідити стан легень. Інтерпретувати отримані дані.
16. Дослідити стан щитоподібної залози. Інтерпретувати отримані дані.
17. Дослідити стан сечовивідних шляхів. Інтерпретувати отримані дані.
18. Провести лабораторну діагностику хвороб нирок (дослідження сечі).
Інтерпретувати отримані дані.
19. Провести лабораторну діагностику кетозу корів. Інтерпретувати отримані дані.
20. Дослідити ребра та останні хвостові хребці у корови з метою діагностики остеодистрофії. Інтерпретувати отримані дані.

«Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин»

1. Провести клінічне дослідження зовнішніх статевих органів у корови та інтерпретувати отримані дані.
2. Провести клінічне дослідження зовнішніх статевих органів у бичка та інтерпретувати отримані дані.
3. Провести клінічне дослідження зовнішніх статевих органів у кроля та інтерпретувати отримані дані.
4. Провести вагінальне дослідження статевих органів у корови та інтерпретувати отримані дані.
5. Провести ректальне дослідження внутрішніх статевих органів у корови.
6. Провести дослідження внутрішніх статевих органів корови із застосуванням ультразвукового приладу.
7. Підготувати штучну вагіну для одержання сперми.
8. Провести візуальну оцінку еякуляту та інтерпретувати отримані дані.
9. Визначити активність спермій у еякуляті або деконсервованій спермі та інтерпретувати отримані дані.
10. Вибрати інструменти для штучного осіменіння, які застосовують коровам.
11. Вибрати інструменти для штучного осіменіння, які застосовують телицям.
12. Вибрати інструменти для штучного осіменіння, які застосовують вівцям.
13. Вибрати інструменти для штучного осіменіння, які застосовують свиням.
14. Вибрати інструменти для штучного осіменіння, які застосовують кобилам.
15. Провести осіменіння корови мано-цервікальним способом.
16. Провести осіменіння корови візо-цервікальним способом.
17. Провести осіменіння корови з ректальною фіксацією шийки матки.
18. Відібрати акушерські інструменти для відштовхування плода.

19. Відібрати акушерські інструменти для витягування плода.
20. Використати акушерську мотузку для фіксації кінцівок і голови плода корови.
21. Провести клінічні дослідження корови на вагітність.
22. Провести клінічні дослідження кролиці на вагітність.
23. Провести діагностичні дослідження тварини на клінічний мастит.
24. Провести діагностичні дослідження корови на субклінічний мастит.
25. Виконати інтрацистернальне введення протимаститного препарату.

«Загальна та спеціальна хірургія»

1. Підготувати операційне поле.
2. Підготувати руки до операції.
3. Виконати підшкірну ін'єкцію.
4. Виконати внутрішньовенну ін'єкцію.
5. Зав'язати морський/хірургічний вузол.
6. Накласти кушнірський шов на рану.
7. Накласти матрашний шов на рану.
8. Провести знеболення бокової грудної стінки великої рогатої худоби.
9. Накласти шов на рану сечового міхура.
10. Накласти циркулярну бинтову пов'язку на кінцівку.
11. Виготовити спиртовий компрес.
12. Виконати блокаду за В.В. Мосіним.
13. Виконати хімічну антисептику рани.
14. Накласти спіральну бинтову пов'язку.
15. Провести інтрамедулярний остеосинтез.
16. За результатами рентгенологічних досліджень встановити діагноз – перелом кістки, вивих, підвивих суглоба.
17. Провести дослідження для встановлення діагнозу – защемлена пахова грижа.
18. Накласти повзучу бинтову пов'язку.
19. Провести діагностичні дослідження на кульгавість у великої рогатої худоби.
20. Виконати діагностику ока методом Пуркін'є-Сансонівським зображенням.
21. Провести діагностичні дослідження на блефарит.
22. Накласти каркасну пов'язку.
23. Провести діагностичні дослідження на короніт.
24. Вибрати із наданих муляжів криве копито і дати його характеристику.
25. Виконати кератоскопію.
26. Вибрати із наданих муляжів гострокутне копито.
27. Обрати зимові підкови та надати їм характеристику
28. Підібрати чи обрати літні підкови та надати їм характеристику.
29. Вибрати із наданих муляжів кінцівок тварин патологію – «їжакове копито», і надати йому характеристику.

30. Охарактеризувати ламініт великої рогатої худоби, причини його виникнення.

«Ветеринарна гігієна, санітарія та благополуччя тварин»

1. Провести вимірювання показників вологості повітря застосувавши психрометр Ассмана та надати гігієнічне заключення.
2. Провести вимірювання показників вологості повітря застосувавши психрометр Августа та надати гігієнічне заключення.
3. Виміряти швидкість вітру.
4. Визначити швидкість руху повітря в приміщенні і надати гігієнічний висновок.
5. Підготувати термограф до роботи для дослідження динаміки температури повітря тваринницького приміщення.
6. Підготувати до роботи гігрограф для дослідження динаміки відносної вологості тваринницького приміщення.
7. Підготувати до роботи барограф для дослідження динаміки барометричного тиску.
8. Визначити значення світлового коефіцієнту (СК) та надати гігієнічний висновок.
9. Дослідити природну освітленість приміщення за показником коефіцієнту природної освітленості (КПО) і надати гігієнічний висновок.
10. За допомогою газоаналізатора визначити вміст аміаку у повітрі тваринницького приміщення і надати гігієнічне заключення.
11. За допомогою газоаналізатора визначити вміст сірководню у повітрі тваринницького приміщення і надати гігієнічне заключення.
12. Дослідити воду на вміст аміаку та зробити гігієнічний висновок.
13. Дослідити воду на вміст нітратів та зробити гігієнічний висновок.
14. Дослідити воду на вміст хлоридів та зробити гігієнічний висновок.
15. Провести органолептичну оцінку грубого корму і зробити гігієнічний висновок.
16. Провести органолептичну оцінку зернофуражу і надати гігієнічний висновок.
17. Провести аналіз ботанічного складу сіна і надати гігієнічний висновок.
18. Провести органолептичну оцінку силосу і надати гігієнічний висновок.
19. Визначити кислотність силосу і надати гігієнічний висновок.
20. Провести пробу на гниття силосу і надати гігієнічний висновок.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ І УМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ, ЩО СКЛАДАЮТЬ КЛІНІЧНИЙ КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ ІСПИТ

Результати клінічного кваліфікаційного іспиту оцінюються за національною шкалою та шкалою ECTS.

Екзаменаційний білет клінічного кваліфікаційного іспиту складається з 4 завдань, кожне з яких оцінюється до 25 балів.

Оцінки, виставлені за кожне завдання клінічного кваліфікаційного іспиту, складаються. Максимальна сума балів за всі завдання клінічного кваліфікаційного іспиту – 100.

Кількість балів, отримана студентом при оцінюванні клінічного кваліфікаційного іспиту, співвідноситься з оцінками за національною шкалою та шкалою ECTS відповідно до таблиці.

Таблиця відповідності балів отриманих за виконання завдання екзаменаційного білету національній шкалі та шкалі ECTS

<i>Бали за усну відповідь</i>	<i>100-бальна шкала</i>	Оцінка за національною шкалою	Визначення	Оцінка за шкалою ECTS
23 – 25	90 – 100	відмінно	Відмінно – відмінна відповідь, виконання роботи лише з незначною кількістю помилок	A
21 – 22	82 – 89	добре	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	B
19 – 20	74 – 81		Добре – в загальному правильна відповідь, робота з певною кількістю грубих помилок	C
16 – 18	64 – 73	задовільно	Задовільно – непогано, але з великою кількістю недоліків	D
15	60 – 63		Достатньо – відповідь, робота задовольняє мінімальні критерії	E
9 – 14	35 – 59	незадовільно	Незадовільно з можливістю повторного складання	FX
0 – 8	0 – 34		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

Критерії оцінювання:

«Відмінно» (90-100 балів) – здобувач виявляє всебічні системні і глибокі знання програмного матеріалу, вільно оперує матеріалом, чітко володіє понятійним апаратом, уміє аналізувати і робити висновки.

«Дуже добре» (82-89 бали) – здобувач виявляє широкий професійний кругозір, уміння логічно мислити, виявляє достатньо системне і глибоке знання програмного матеріалу, чітко володіє понятійним апаратом, проте у відповідях допускаються окремі неточності, які не змінюють суті питання.

«Добре» (74-81 бали) – здобувач виявляє достатньо глибоке знання програмного матеріалу, володіє понятійним апаратом, вміє аргументувати свої відповіді, проте у відповідях допускаються неточності, які впливають на чіткість.

«Задовільно» (64-73 бали) – здобувач виявляє не достатньо глибоке знання програмного матеріалу, в основному володіє основним понятійним апаратом, але допускає принципові помилки.

«Достатньо» (60-63 бали) – здобувач виявляє слабкі знання, у відповідях не точно формулює причинно-наслідкові зв'язки між явищами і процесами, оперування фактами відбувається на рівні запам'ятовування, допускаються значні помилки.

«Незадовільно» (35-59 бали) – здобувач виявляє значні прогалини в знаннях основного програмного матеріалу, у володінні окремими поняттями, не знає більшої частини фактичного матеріалу, не вміє встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між явищами і процесами, завчивши матеріал без його усвідомлення.

«Не зараховано» (0-34 бали) – здобувач не розуміє суті питань, виявляє прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, що свідчить про необхідність обов'язкового повторного вивчення дисципліни.

Якщо здобувач не погоджується з рішенням про присвоєну йому балів за клінічний кваліфікаційний іспит, то відразу після оголошення результатів він повинен звернутися з письмовою апеляцією до декана факультету ветеринарної медицини та у визначений термін перескласти клінічний кваліфікаційний іспит. Склад апеляційної комісії визначається деканом факультету ветеринарної медицини. Рішення апеляційної комісії є остаточним.

Здобувач, який не з'явився на клінічний кваліфікаційний іспит або не отримав мінімальної кількості (60) балів, має право скласти (перескласти) клінічний кваліфікаційний іспит протягом 10 робочих днів, але не пізніше закінчення терміну навчання.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО КЛІНІЧНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ ЛІТЕРАТУРА

1. Каришева А.Ф. Спеціальна епізоотологія : підручник. Київ: Вища освіта, 2002. 703 с.
2. Глобальна паразитологія : підручник / [В.Ф. Галат, А.В. Березовський, Н.М. Сорока та ін.]. Київ: ДІА, 2014. 568 с.
3. Ветеринарно-санітарна експертиза з основами технології і стандартизації продуктів тваринництва: підручник / [О.М. Якубчак, В.І. Хоменко, С.Д. Мельничук та ін.]. Київ, 2005. 799с.
4. Патологічна анатомія тварин / [П.П. Урбанович, М.К. Потоцький, І.І. Гевкан та ін.]. Київ: Ветінформ, 2008. 836 с.
5. Клінічна діагностика хвороб тварин / [В.І. Левченко, В.В. Влізло, І.П. Кондрахін та ін.]. Біла Церква, 2017. 544 с.
6. Внутрішні хвороби тварин / [В.І. Левченко, В.В. Влізло, І.П. Кондрахін та ін.]. Біла Церква, 2015. Ч.2. 610 с.
7. Ветеринарне акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології : підручник / [за редакцією В.А. Яблонського та С.П. Хомина]. Вінниця: Нова Книга, 2006. 592 с.
8. Спеціальна ветеринарна хірургія / [І.С. Панько, В.М. Власенко, А.А. Гамота, М.В. Рубленко, В.Й. Іздепський, О.Ф. Петренко, М.Г. Ільницький]. Біла Церква: БДАУ, 2003. 416 с.
9. Гігієна тварин / [М.В. Демчук, М.В. Чорний, М.П. Захаренко, М.О. Високос]. Харків: Еспада, 2006. 520 с.